

Kwaliteitskaart Handelingsgericht werken (HGW)

Kaart 2.04	Passend onderwijs
Verantwoordelijke	Intern begeleiders
Geëvalueerd	Opgesteld 04-09-2019 Evaluatie mei 2020

Doel

Voor de vakgebieden Spelling, Technisch Lezen, Begrijpend lezen en Rekenen worden in de groepen 3 t/m 8 groepsplannen gemaakt. In de groepen 1/ 2 worden er groepsplannen gemaakt op het gebied van Taal en Rekenen.

Voor een goede uitvoering en actualisering van deze groepsplannen passen wij de cyclus van handelingsgericht werken (HGW) toe: waarnemen, begrijpen, plannen en realiseren. Binnen deze cyclus hebben wij gekozen voor het convergente differentiatie-model.

HGW is een planmatige en cyclische werkwijze waarbij we onderstaande uitgangspunten hanteren:

- De onderwijsbehoeften van het kind staan centraal; wat heeft het kind nodig om onderwijsdoelen te behalen?
- Het gaat om afstemming en wisselwerking; het gaat niet alleen om het kind, maar om het kind en de interactie met zijn omgeving. Het uitgangspunt is het kind in deze groep, bij deze leerkracht, op onze school en van deze ouders.
- De leerkracht doet ertoe; het leerkracht realiseert passend onderwijs en levert daarmee een cruciale bijdrage aan een positieve ontwikkeling van het kind.
- Positieve aspecten zijn van groot belang; van zowel het kind, de leerkracht, de school, de groep en de ouders. Positieve factoren bij het kind bieden aanknopingspunten voor het stellen van ambitieuze doelen en om een succesvol plan van aanpak te kunnen uitvoeren.
- We werken constructief samen; samenwerking tussen het kind, de leerkracht, de ouders en interne en externe begeleiders is noodzakelijk om een effectieve aanpak te genereren.
- Ons handelen is doelgericht; het team formuleert korte- en lange termijndoelen voor het leren, de leer/werkhouding en het sociaal-emotioneel functioneren van alle leerlingen. Deze wordt in een cyclus van planmatig handelen geëvalueerd.
- De werkwijze is systematisch, stapsgewijs en transparant; het is voor betrokkenen duidelijk hoe de school wil werken en waarom.

Aanpak

De Fasen van HGW:

Waarnemen

In de fase van het waarnemen verzamelt en ordent de leerkracht gegevens over alle leerlingen én over de resultaten van het aanbod. Het gaat om gegevens uit observaties, analyses van het werk, gesprekken met leerlingen en ouders en de resultaten op methodeonafhankelijke en methodegebonden toetsen. Zowel kinderen met een leer-/ ontwikkelingsachterstand als leerlingen met een leer-/ ontwikkelingsvoorsprong worden op deze manier gesignaleerd. In de fase van het waarnemen zet de leerkracht de volgende twee stappen:

1. verzamelen van gegevens over leerlingen in een didactisch groepsoverzicht en op basis hiervan evalueren van het vorige groepsplan;
2. preventief en proactief signaleren van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Begrijpen

In de fase van het begrijpen gaat de leerkracht op basis van de in het didactisch groepsoverzicht verzamelde gegevens na wat de onderwijsbehoeften van de leerlingen in haar groep zijn, met in het bijzonder de kinderen die bij stap 2 gesignaleerd zijn. In deze fase zet de leerkracht de volgende stap:

3. bepalen van de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Plannen

Op basis van de onderwijsbehoeften van de leerlingen kijkt de leerkracht hoe zij op een bepaalde manier een aanbod kan organiseren dat afgestemd is op de verschillende onderwijsbehoeften van de leerlingen in haar groep. Vervolgens stelt zij voor de komende periode een groepsplan op. Binnen dit groepsplan is er een basis aanbod voor de hele groep, daarnaast ontvangende subgroepjes extra instructie, extra leertijd of verdieping of verrijking. De leerkracht zet in deze fase van het plannen de volgende stappen:

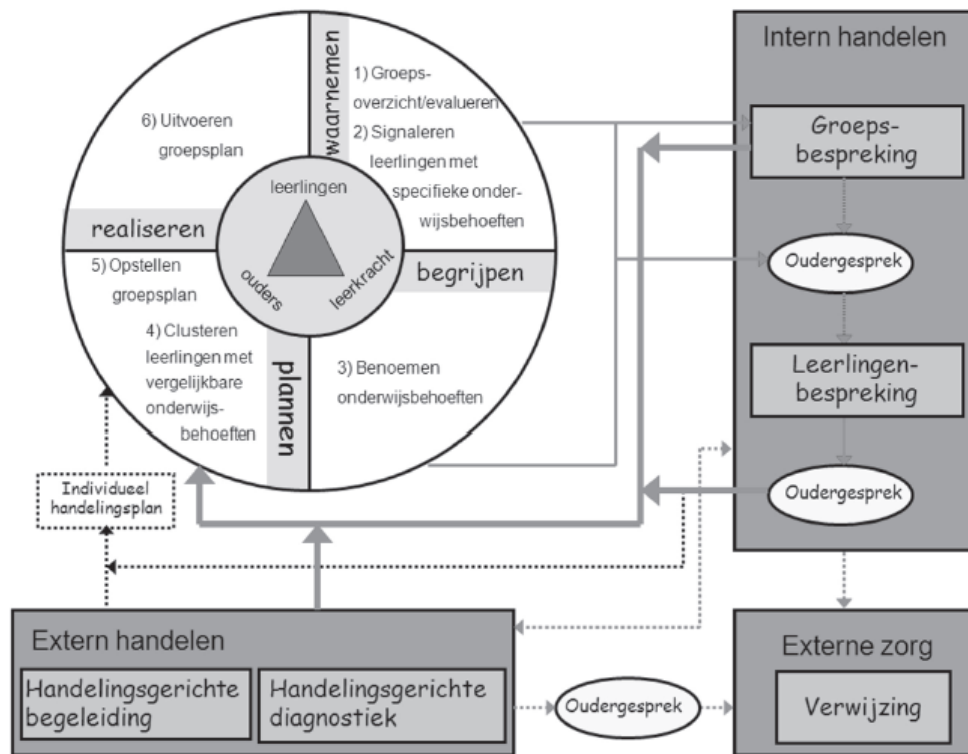
4. opnieuw clusteren van leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften naar aanleiding van de evaluatie (stap 1 t/m 4);
5. opstellen van een groepsplan.

Realiseren

De leerkracht richt haar klassenorganisatie in en treft de nodige voorbereidingen, zodat het groepsplan uitgevoerd kan worden. Afgeleid van het groepsplan maakt de leerkracht een week-of dagplanning. Instructie wordt gegeven volgens het Effectieve Directe Instructiemodel-model, Directe instructiemodel. In uitvoering is EDI-instructie volgens de principes van Rosenshein in ontwikkeling. Dit als onderdeel van professionalisering van alle personeelsleden in de expeditie HPO. Tijdens de uitvoering van het groepsplan verzamelt de leerkracht gegevens over de resultaten van haar aanbod. De fase "realiseren" loopt daarmee door in de fase "waarnemen" (cyclisch proces). In de fase van het realiseren zet de leerkracht de volgende stap:

6. uitvoeren van het groepsplan;
7. doorlopende evaluatie

Elke cyclus HGW heeft een tussenevaluatie en wordt afgesloten met een eindevaluatie. Wanneer deze momenten zijn, is opgenomen in de jaarkalender. De eindevaluatie is het uitgangspunt van een nieuwe cyclus.

Om deze fases goed te doorlopen en daarmee goed onderwijs te kunnen realiseren, is het nodig om de ontwikkeling van de leerlingen goed te volgen. Op basis van de bevindingen kan het onderwijs bijgesteld worden. Het volgen van de ontwikkeling van de leerlingen doen wij op diverse manieren:

Toetsen

Het afnemen van toetsen is een van de manieren waarop wij de ontwikkeling van onze leerlingen volgen. Wij nemen methode gebonden toetsen af, maar ook de meest recente CITO-toetsen. Hiervoor gebruiken wij de toets-kalender zoals deze is opgesteld door CITO.

Om de sociaal-emotionele ontwikkeling en het groepsproces te volgen nemen wij de pesttest en scol af en gebruiken wij het sociogram ingevuld door leerlingen.

In de groepen 4 en 6 nemen wij een NSCCT- vragenlijst af. Deze vragenlijst is niet schoolgebonden en geeft enkel een indicatie van de intelligentie weer.

Groepsbesprekingen en leerlingbespreking

Groepsbesprekingen hebben een sterk ondersteunend karakter. Het is de bedoeling dat de leerkracht na de groepsbespreking antwoorden heeft gevonden/gekregen op de hulpvragen waar zij/hij handelingsverlegen is.

Groepsbesprekingen

Voorafgaand aan de eerste groepsbespreking bezoekt IB de groep.

Bij de groepsbespreking zijn IB en de groepsleerkracht aanwezig. IB leidt de groepsbesprekingen in school en maakt een kort verslag van de afspraken en besluiten. In de rol van coach begeleidt IB de leerkracht bij het vinden van eigen oplossingen die haalbaar zijn voor deze leerkracht in deze groep. Groepsbespreking 1: groepsdynamiek (passend bij fase waarnemen), welbevinden van de groep en de leerkracht. Hieruit komen ook al specifieke leerlingbespreking.

Groepsbespreking 2: welbevinden van de groep en de leerkracht en bespreking van de CITO-opbrengsten. (facultatief)

Groepsbespreking 3: overdrachtsbespreking met ib-er, huidige leerkracht en nieuwe leerkracht.

Wanneer deze momenten zijn, is opgenomen in de jaarkalender.

Leerlingbespreking

Vanuit de groepsbesprekingen volgen vaak al leerlingbesprekingen. Wanneer er geen bespreking op

de planning staat is een leerkracht ten alle tijden in de mogelijkheid om contact op te nemen met de IB-er om een leerling te bespreken.

De overdracht (derde groepsbespreking)

Voor aanvang van het nieuwe schooljaar vindt er een overdrachtsgesprek plaats. Bij dit gesprek zijn de huidige en nieuwe leerkrachten aanwezig. Indien nodig of gewenst kan IB ook aansluiten. Ook dan wordt er gekeken naar de groepsplannen (didactisch) en groepsbeeld voor de (nieuwe) groep. De groep als geheel wordt besproken, daar waar noodzakelijk, ook individueel. Hierbij wordt vastgelegd wat wel en niet werkt voor de leerling, wat zijn sterke en minder sterke kanten zijn en of er bepaalde bijzonderheden zijn.

Alle documenten die voor een goede overdracht nodig zijn, zijn op dat moment aanwezig, namelijk:

- A4 EHBI (Eerste Hulp Bij een Invaller);
- Het nieuwe groepsoverzicht (registratie sociaal gedrag);
- Overzicht aanpakken per vakgebied op 1 A4, zie format checklist;
- Uitdraai sociogram en Pesttest (2 x);
- Uitdraai LVS toetsen groepslijsten;
- Screeningslijsten opgesteld gedurende het schooljaar;
- Laatste groepsplannen rekenen, spelling, technisch en begrijpend lezen

Monitoring opbrengsten

Gedurende het schooljaar monitort en analyseert de leerkracht van een groep de resultaten van de leerlingen. Hiervoor gebruikt hij onder andere de methodetoetsen en observaties. Naar aanleiding hiervan stemt hij het onderwijsaanbod op de groep af. Na de midden- en Eind toetsen (CITO-LVS) vindt er een analyse van deze resultaten plaats. Naar aanleiding van deze analyses worden aanpassingen gemaakt. Dit kan zijn een aanpassing van het groepsplan en aanbod in de klas om de resultaten bij de volgende afname te verhogen. Vervolgens verantwoordt IB de analyses richting stichting Opmaat en de inspectie.

Informatie voor ouders/verzorgers

Deze kwaliteitskaart is openbaar voor ouders. Ouders mogen te allen tijde aanvragen om het dossier van hun kind in te zien.

Wat registreren in leerlingvolgsysteem?

Gegevens van leerlingen slaan we digitaal op in ESIS, door school gebruikte leerlingvolgsysteem. Hierin worden o.a. de cito-toetsresultaten, HP of OPP opgeslagen. Ook kun je hier observaties, aantekeningen en verslagleggingen van gesprekken met ouders, IB of externe instanties terugvinden.

Overig